

Solna kommun

kommunstyrelsen@solna.se

barn-utbildningsforvaltningen@solna.se

Rektorn vid Ekensbergsskolan

johan.bergkvist@solna.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Ekensbergsskolan
i Solna kommun

Tillsyn i Ekensbergsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Solna kommun under år 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ekensbergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 och 28 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Ekensbergsskolan är en kommunal grundskola i Solna kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1-5 med cirka 330 elever. Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Skolan leds av en rektor och organiseras i tre pedagogiska arbetslag; ett för fritidshemmet, ett för förskoleklass - årskurs 3 och ett för årskurserna 4-5. Arbetslagen leds av arbetslagsledare med ansvar för den pedagogiska utvecklingen på respektive enhet. Tillsammans utgör rektorn och de tre arbetslagsledarna ledningsgruppen på skolan.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven år 2013 saknar ett sammansatt mått för ämnesproven i årskurs 3. I de enskilda delproven i ämnet matematik var andelen elever som nått kravnivån som högst 100 procent och som lägst 97 procent. Resultat i samtliga delprov i ämnet matematik var högre än motsvarande resultat för riket. I ämnet svenska var resultatet som högst 100 procent och som lägst 89 procent. I alla delprov utom ett var resultaten högre än rikets.

Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för läsåret 2012/2013 framgår att 90 procent av elever i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i matematik och svenska och 99 procent i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att eleverna vid Ekensbergsskolan i allmänhet når goda resultat. Skolinspektionens tillsyn visar dock att skolans systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas ytterligare när det gäller den gemensamma analysen med personal kring elevernas samlade kunskapsresultat samt resultatet av värdegrundsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och att det finns ett system för att utreda och ge särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar dock att besluten om placering i särskild undervisningsgrupp behöver förtydligas så att skälen för besluten framgår.

Rektor, lärare och elevhälsopersonal bedömer att det i allmänhet råder studiero. De elever Skolinspektionen intervjuat uppger att de är trygga på skolan, vilket lärare, elevhälsopersonal och rektor instämmer i att eleverna i allmänhet är. På skolan har ett antal utredningar om kränkande behandling genomförts under senare tid och elever uppger att det finns elever som kränker andra elever. Det är viktigt att skolan fortsätter bedriva ett aktivt värdegrundsarbete. Åtgärder bedöms vidtas för att förhindra och åtgärda kränkande behandling. Rutinen för att anmäla kränkande behandling till huvudmannen behöver dock bättre efterlevas eftersom utredningen visar att rektorn inte skyndsamt anmäler kränkningar till huvudmannen.

Slutligen behöver skolan säkerställa att skolans bibliotek uppfyller funktionen med att vara ett stöd för elevernas lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Solna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att signaler om kränkande behandling skyndsamt anmäls till huvudmannen.

- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts samt konkreta åtgärder för innevarande år med anledning av gjord kartläggning.

Motivering

Anmälan av kränkande behandling till huvudmannen

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna.

Det framkommer i intervjuer med lärare och med rektorn att det skett kränkningar på skolan under läsåret men enligt rektorn har han väntat med att anmäla detta till huvudmannen tills utredningen är klar alternativt tills flera rapporter samlats ihop. Enligt Skolinspektionens bedömning innebär det att huvudmannen inte skyndsamt har möjlighet att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen innehåller till exempel definitioner av relevanta begrepp samt uppgifter om rutiner. Planen återspeglar dock inte den särskilda undervisningsgruppen och dess behov. Vidare saknar planen en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts samt konkreta åtgärder för innevarande år med anledning av gjord kartläggning.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller anmälan av kränkande behandling till huvudmannen samt i planen mot kränkande behandling. Solna kommun föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 8, 10 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet sammanställer och analyserar de samlade resultaten på skolnivå samt att kvalitetsarbetet dokumenteras.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Vidare framgår av läroplanen att den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I intervju med rektor och lärare framkommer att kunskapsresultaten på elevnivå analyseras och också i viss utsträckning på skolnivå enligt rektorn. Rektor uppger dock att den samlade analysen tillsammans med personal kan utvecklas i detta avseende. De lärare Skolinspektionen intervjuar uppfattar inte

att de tillsammans har diskuterat och analyserat de samlade kunskapsresultaten i alla ämnen. Lärarna uppfattar inte heller att de tillsammans diskuterat och analyserat de samlade resultaten av värdegrundsarbetet, till exempel utifrån de enkätresultat som finns och om tid finns avsatt för detta bryts planeringen och annat kommer emellan. Rektorn bekräftar delvis det sistnämnda och beskriver att de utvecklingsinsatser som planerats inte hunnit genomföras i planerad utsträckning. Den skriftliga utvärdering i form av skolans kvalitetsredovisning som Skolinspektionen tagit del av innehåller resultat i flera avseenden men är begränsad avseende analysen av resultat samt insatser som ska vidtas för att utveckla verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling samt 2.8 Rektors ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i enlighet med skollagens krav.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syfte att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens utredning visar att skolan har en avgränsad del av matsalen som bibliotek där litteratur finns. I rummet finns inte tillgång till andra medier. Rektorn uppger att han är osäker på hur biblioteket används som en del i undervisningen.

Eleverna uppger i intervjuerna att de mycket sällan använder skolans bibliotek som en del i undervisningen. De uppger att de lånat "bänkböcker" där någon gång. Någon elev uppger att klassen också gått dit för att söka rätt på fakta, medan andra elever inte känner igen detta. En annan elev uppger att de någon gång varit på det kommunala biblioteket i närheten.

Skolinspektionen bedömer att biblioteket inte innehåller andra media än litteratur och att biblioteket inte används strategiskt i syfte att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans skolbibliotek brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Solna kommun en anmärkning.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med särskilt stöd.

- Besluten om placering i särskild undervisningsgrupp anger inte skälen för besluten.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av skollagen framgår vidare att om det finns särskilda skäl får särskilt stöd ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. I ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild ska bestämmelsen i förvaltningslagen tillämpas om motivering av beslut.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram som utarbetats på skolan. Något åtgärdsprogram innehåller beslut om att särskilt stöd ska ges i särskild undervisningsgrupp. Av detta beslut framgår inte motiveringen till

beslutet, det vill säga varför skolan bedömer att elevens behov av särskilt stöd bättre kan tillgodoses i särskild undervisningsgrupp än genom annat särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning visar att besluten om placering i särskild undervisningsgrupp brister. Eftersom Skolinspektionen bedömer att det finns fungerande rutiner för arbetet med särskilt stöd och att också elever ges särskilt stöd bedöms bristen som mindre allvarlig och Solna kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

3 kap. 9, 11 §§ och 29 kap. 10 § skollagen, 20 § förvaltningslagen (1986:223)

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med bedömning och betygssättning.

- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De individuella utvecklingsplaner (IUP) som Skolinspektionen tagit del av innehåller skriftliga omdömen i samtliga ämnen som eleverna fått undervisning i. Det finns dock brister i den framtidsytande delen av de individuella utvecklingsplanerna. Det är inte tydligt vad skolan ska vidta för åtgärder för att eleverna ska nå uppsatta mål. Exempelvis uttrycks det i en IUP: "Jobba med handstilsbok och skrivstilsapper och bok, använd hela sidan..., läs igenom och titta efter, uttrycka sin fantasi i bild på elevens valtid". Det vill säga skolans insats syns inte, ute enbart vad elevens ska göra för insats.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i de individuella utvecklingsplanerna. Eftersom Skolinspektionen bedömer att eleverna får information om sin kunskapsutveckling och de individuella utvecklingsplanerna i övrigt innehåller vad de ska bedöms bristen som mindre allvarlig och Solna kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Mats Peterson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.